

en Lap paa Skoleloven af 1814, som blev Udlaaget af det, den Kommission sad og la-vede for 100 Aar siden. Jeg tror ikke den vil blive modtagen med Glæde eller blive til saa stor Betsignelse, saa jeg deler ikke ærede Medlemmers Betsigning for, at saa vi ikke Skoleloven nu, saa vi den aldrig. Jeg vil derimod meget ønske, at vi virkelig kunde saa en Skolereform sammen med gode Lønninger, saaledes at det kunde blive til Betsignelse for Folket og ikke blot en Lønningslov, som denne ser ud til at blive. Jeg kan i alle Tilfælde ikke stemme for den foreliggende Lov saaledes, som den ligger her paa Landstingets Bord.

Bøssen: Det er en kort Bemærkning, jeg skal tillade mig at gøre paa dette Stadium af Forhandlingen. Jeg vil i Modsetning til den sidste ærede Taler sige, at jeg agter at stemme for dette Forslag, i Haab om at vi maa se det igen og mulig saa kunne give det en bedre Form end den, hvori det nu forlader os. Jeg vil dog sige, at der er et Grundprincip, som det er lykkeligvis at bevare i Loven selv i den Skikkelse, som den nu har faaet, og dette Grundprincip sætter jeg overordentlig stor Pris paa, det er nemlig dette, at Kommunerne ikke efter denne Lov saa større Byrder, end de have haft før, og jeg tror endogsaa, at de ville saa mindre Byrder. Jeg sætter særlig Pris paa, at det Tilskud, der nu skal ydes fra Staten til et Beløb af et Par Millioner Kr., ikke bliver delt i et ligefremt Forhold til Børnenes Antal omkring i Kommunerne, men at det derimod ifølge dette Lovforslag vil blive fordelt med et virkeligt Hensyn til, hvilke Kommuner der ere fattige, og hvilke der ere rige. Der kom for omtrent 3 Aar siden fra det ærede Kirke- og Undervisningsministerium et Cirkulære til Landkommunerne om, at de, for saa vidt de efter Amtsrådets Skøn havde Raad dertil, da skulde forøge Lærrelønningerne til 800 Kr. om Aaret. Det er blevet gennemført, ved jeg, i adskillige Kommuner, men der er visse mange Kommuner, som ikke have været i Stand til at gennemføre det og bringe Lærrelønningerne op til 800 Kr. Der er mange fattige Kommuner, som ikke have kunnet løse den Opgave, Cirkulæret stillede dem. Naar denne Lov bliver vedtaget, vil det blive en væsentlig Fordel for alle de Kommuner, der ere, om jeg saa maa sige, fattige Kommuner. At de rige Kommuner, hvortil jeg i Særdeleshed henregner Kjøbenhavn, og det som en af de rigeste, kun maa gøre Regning paa et mindre Bidrag i Henhold til denne Lov, var noget,

vi havde for forleden Dag, og naar jeg stemte, som jeg stemte i denne Sag, var det netop af Hensyn til, at det er Lovens Princip at komme de fattige Kommuner i Møde frem for dem, som ere særdeles velhavende. Det glæder mig, at der gennem Forhandlingerne om Loven ikke er blevet røftet ved dette Hovedprincip, og jeg tror ikke paa, hvad det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Breinholt-Bandborg) mente, at Kommunerne efter denne Lov vilde saa en væsentlig Forøgelse af deres Byrder. Det er noget, som enhver kommunal Mand paa Landet kender, at Udgifterne til Skolevæsenet have været i jævn Stigning Aar for Aar, ved Siden af, at Udgifterne til Fattigvæsenet have været i jævn Stigning. Jeg er overbevist om, at det vil man finde omtrent i alle Kommuner, at hvis vi ikke saa denne Lov, vil denne Stigning af Udgifterne blive ved, hvorimod vi ved Hjælp af denne Lov ville saa sat en Slags Stopper for denne Stigning, da de forøgede Udgifter ville falde Statskassen til Byrde og ikke Kommunerne. Det er derfor som kommunal Mand, at jeg maa erklære det for et for Kommunerne ret heldigt Forslag, der nu foreligger, og det er en af Hovedgrundene, hvorfor jeg kan give det min Stemme. Jeg tror for Resten ogsaa, at denne Lov vil blive vel modtagen, naar den kommer ud til Befolkningen, og denne har lært Loven rigtig at kende og navnlig da dette, at de kommunale Udgifter ikke ville stige og heller ikke ville komme til at stige. Naar dette er gaaet op for Befolkningen, tror jeg nok, Dommen vil falde noget heldigere ud om denne Lov, end det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds mente. Jeg haaber, som sagt, at dette Princip bliver bevaret i Loven, men der ser flere Punkter, hvori jeg ønsker, at den kunde forbedres, og det er mit Haab, at vi under de kommende Forhandlinger maa kunne bevare noget mere af det, som Folketinget oprindeligt har sat ind i Forslaget.

Breinholt-Bandborg: Jeg skal blot gøre en kort Bemærkning til den højtærede Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet. Jeg tror ikke, den højtærede Minister har hørt fuldstændig rigtig, naar han udtalte, at jeg havde udtalt Tvivl om, at de Beregninger, der fandtes i Motiverne til Regeringens Lovforslag, vare rigtige. Nej, jeg har ikke tilladt mig at udtale nogen som helst Tvivl i Henseende til deres Rigtighed. Jeg er tværtimod overbevist om, at de ere foretagne med al den teoretiske Grundighed, som der overhovedet kan præsteres i et saa ubestemt Forhold. Men jeg har sagt, at jeg